

dån har Praxis forstået dette? Har Praxis fulgt disse Lovgivningens klare Bestemmelser? Nei, Sagsførerne have gennem Tidernes Løb formået at erobre Forligskommissionerne. Til Trods for, at Lovgivningen bestemte slog fast, at her var et Felt, hvor de ikke havde Noget at gjøre, og hvor heller ikke deres Kontorpersonale havde Noget at gjøre, er Praxis dog bleven den, at Sagsførerne i en stor Mængde Sager møde som fuldmægtige for Klagerne, og i Resten af Sagerne møde Prokuratorernes Kontorbeholdere som Regel. I alle Gjældssager møde Sagsførerne som Mandatarer; til Trods for de Love vi have om dette Punkt, møde de, og mærkværdig nok afviser Forligskommissionen dem, ikke, og Retterne, ja Retterne godkjende det, thi Høiesteret har godkendt det. Jeg har desværre ikke set nogen Notivering for denne Høiesteretsdom og veed altså ikke, hvorledes Høiesteret i Tidens Løb er kommen til den Anskuelse. Men som jeg sagde, det personlige Møde er Hovedsagen ved Forligsvæsenet. At „et magret Forlig er bedre end en fed Procces“, er et gammelt Ordssprog, et gammelt Mundheld, en gammel Mening her i Landet, og netop derfor er det, at Lovgivningen har gjort det til Pligt for dem, der ville føre Procces, forud at komme sammen for bestemte Mænd for der at tale sammen om den Sag, de skulle føre, og for mulig der at faae bragt Forlig istand. Men saa er det jo gaaet saaledes, som en Sagsfører engang har udtalt her i Folkethinget, at det er ikke saa underligt, at Sagsførerne betragte det som en Krænke, at de Herrer ikke have Lov til, at møde i Forligskommissionen som fuldmægtige. Det er mig umuligt at forstaa, hvorledes Sagsførerne kunne betragte det som en Krænke. Lad mig her sige, at naar jeg ikke holder af, at Sagsførerne skulle have med Forligskommissionen at staa, gjør jeg ikke dermed noget Angreb paa Sagsførernes Hæderlighed, paa deres Retfærdighed, paa deres Willighed lige overfor Indlagene osv. Jeg retter slet ikke noget Angreb paa dem i den Retning, heller ikke mener jeg, at Sagsførerne ere nogle saadanne Proccesmagere, at de bare gaa og se efter at komme til at føre Procces. Det er heller ikke det, jeg sigter til. Men Et kunne vi vel alle være enige om, og det er det, at Sagsførerne se anderledes paa en Procces, end en Ikke-Sagsfører ser paa den. For Sagsførerne er Proccesen en Haandtering, det er deres Profession, det er deres daglige Beskæftigelse; det finde de er den saare naturlige Ting af Verden, at et Par Mennesker ligge i Procces; de se det ikke

som noget Onde, fordi det ikke er noget Onde for en Sagsfører, snarere et Godt. Men for den almindelige Betragtning staar en Procces som et Onde, fordi som Regel enten man taber eller vinder, taber man alligevel, i alt Fald de mindre Sager. I den almindelige Bevidsthed staar en Rets-sag, en Procces som et Onde; for den, der skal til at jagsøge, stiller det sig som et nødvendigt Onde, og for Sagsøgte stiller det sig som et meget beklageligt Onde. I begge Tilfælde stiller det sig som et Onde i den almindelige Bevidsthed, men det er langtfra saaledes lige overfor Sagsførerne, fordi det er deres Profession, deres Haandtering, det er deres daglige Brød. Jeg tror derfor ikke, at vi ret godt kunne forhandle Forligsvæsenet her i Thinget, uden at vi ogsaa faae det Spørgsmaal frem til Behandling, hvorvidt Sagsførerne og deres Kontorpersonale bør have den Ret at kunne møde i Forligskommissionerne som fuldmægtige for en af Parterne. Vi maa have det Spørgsmaal frem; thi vi kunne ikke blive at se paa den meningsløse Praxis, vi nu have. Uagtet alle de Love, vi have, forbyde Sagsførerne at møde omkring ved Retterne, er der ikke en eneste Dommer, der vil gjøre Indsigelse imod, at Sagsførerne møde. Vi maa dog blive klare paa, om den tidligere Lovgivning her i Landet har Ret, eller rettere sagt, om den er fornuftig, eller om vi skulle følge den Retspraxis, som igjennem Tidernes Løb fuldstændig har forandret Lovgivningens Mening, dens Aand og Ord. Ja, Ordene staa der endnu, men som et dødt Bogstav, der ikke følges. Naar vi kunde tage dette Spørgsmaal op samtidig med det foreliggende Lovforslag, skal det selvfølgelig være mig hjært, at det foreliggende Lovforslag bliver fuldstændig forhandlet og overveiet i et Udvalg, for at Thinget mulig kan faae noget Godt ud af det. Jeg skal samtidig sige, at der er Punkter i Lovforslaget, som jeg fuldt ud kan slutte mig til; der er andre Punkter, som jeg ikke tror, ere heldige, og andre, som jeg ikke forstaa eller rettere, som jeg ikke kan se, man kan naae det ved, som den høitærede Justitsminister mener at ville naa derved. Dette er saaledes Tilfældet ved § 1. Denne Paragraph skal nok gaa ud paa, at man skal sikkre Kreditorerne imod, at deres Debitor begunstiges den ene Kreditor paa den andens Betøftning. Jeg antager, at det er den høitærede Justitsministers Mening paa den Maade at sikkre de enkelte Kreditorer mod, at andre Kreditorer paa disses Betøftning slutte Aftale i Forligsmødet med Debitor om, at den eller det skal gaa forud. Men